

Streszczenie

Rozprawa doktorska poświęcona została problematyce kształtowania się bezpieczeństwa powszechnego na obszarach aglomeracji krakowskiej i łódzkiej w latach 1999-2020. Celem autorki było uzyskanie odpowiedzi na następujący problem badawczy, sformułowany jako pytanie: jaką rolę w latach 1999-2020 odegrała Państwowa Straż Pożarna i Ochotnicze Straże Pożarne w zapewnianiu bezpieczeństwa powszechnego na obszarach aglomeracji krakowskiej i łódzkiej oraz jaki był charakter ich działań? Autorka postanowiła przeanalizować i porównać funkcjonowanie jednostek PSP i OSP odpowiedzialnych za wskazany rodzaj bezpieczeństwa w danym regionie, określić ich działania, w tym edukację społeczności oraz zidentyfikować zagrożenia występujące na tych obszarach.

Dysertacja opiera się na hipotezie zakładającej, że: na przestrzeni lat 1999-2020 Państwowa Straż Pożarna i Ochotnicze Straże Pożarne odegrały kluczową rolę w kreowaniu bezpieczeństwa powszechnego na obszarach aglomeracji krakowskiej i łódzkiej, a ich działalność ulegała licznym przekształceniom.

W trakcie tworzenia rozprawy doktorskiej posługiwano się czterema różnymi metodami badawczymi. Były nimi: metoda systemowa, metoda analizy treści, metoda instytucjonalno-prawna oraz metoda porównawcza. Pozwoliły one na szczegółowe opisanie badanych zagadnień. Pomogły w znalezieniu odpowiedzi na pytania dotyczące: ilości funkcjonujących jednostek PSP i OSP w wybranych aglomeracjach, rodzaju podejmowanych działań, liczby służących strażaków i druhów, finansowania jednostek, czy zagadnień BHP. Umożliwiły także przedstawienie przykładów lokalnych programów wpływających na bezpieczeństwo publiczne. W ramach gromadzenia danych dotyczących tematyki rozprawy doktorskiej szczegółowej analizie poddano szereg rocznych sprawozdań z jednostek PSP działających w aglomeracji krakowskiej i łódzkiej, w tym materiałów dostępnych w Komendach Wojewódzkich PSP w Łodzi i Krakowie.

Niniejsza dysertacja składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów oraz podsumowania. Na początku – we Wstępie sprecyzowana została metodologia badań, obejmująca przedmiot i zakres badań, cele i problemy badawcze, hipotezy oraz opisane zostały metody wykorzystywane podczas tworzenia niniejszej rozprawy doktorskiej. Wspomniano także o towarzyszących ograniczeniach oraz kluczowych źródłach i literaturze przedmiotu. Rozdział I zawiera w swojej treści analizę i wyjaśnienie kluczowych pojęć związanych z tematem rozprawy doktorskiej, takie jak: bezpieczeństwo, system bezpieczeństwa wewnętrznego, bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo **powszechne** oraz współczesne zagrożenia dla

bezpieczeństwa, w tym zagrożenia dla bezpieczeństwa powszechnego i publicznego. W rozdziale 2 wspomniano o procesach urbanizacji oraz przedstawiono charakterystykę miejskich, monocentrycznych aglomeracji – łódzkiej i krakowskiej. Rozdział 3 dotyczy tworzenia i rozwijania się Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz podstaw prawnych funkcjonowania PSP i OSP. Z kolei rozdział 4 i 5 stanowią analogiczne, szczegółowe zestawienie różnego rodzaju działań podejmowanych przez strażaków i druhów w aglomeracji krakowskiej i łódzkiej we wskazanym czasie. W podsumowaniu przedstawiono kluczowe wnioski, podobieństwa i różnice pomiędzy analizowanymi obszarami oraz omówiono możliwości wzmocnienia bezpieczeństwa powszechnego. W dalszej części dysertacji zawarto bibliografię, spisy tabel, rycin i wykresów.

Strażacy i druhowie odgrywają kluczową rolę we współczesnym systemie ratownictwa i ochrony ludności, który stale się rozwija w odpowiedzi na pojawiające się nowe zagrożenia oraz obowiązki związane z ich neutralizowaniem. Na przestrzeni lat zaobserwowano znaczący wzrost zakresu zadań realizowanych przez PSP i OSP. Zarówno na terenie aglomeracji krakowskiej i łódzkiej w latach 1999-2020 dostrzec można podobieństwa, jak i różnice w działalności i funkcjonowaniu służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne. Warto zauważyć, że zmiany dokonywane na przestrzeni czasu na tych obszarach miały bezpośredni, pozytywny wpływ na funkcjonowanie i kształtowanie bezpieczeństwa powszechnego.

Należy podkreślić, że wybrany temat badań ma istotne znaczenie z perspektywy nauk o bezpieczeństwie. W rozprawie doktorskiej poruszane są kluczowe zagadnienia, które obejmują ewolucję bezpieczeństwa powszechnego na obszarze obu aglomeracji na przestrzeni lat 1999-2020. Pozyskane wyniki mogą zostać wykorzystane przez polskich decydentów politycznych, instytucje zapewniające bezpieczeństwo, rozmaite organizacje pozarządowe, czy inne struktury zainteresowane powyższą tematyką i stanowić podstawę do wprowadzania zmian i nowelizacji związanych z ulepszaniem działań jednostek PSP i OSP.